

Piše: Igor Isailović

Nukleus privrede

Po hiljadu puta izgovoreno ali retko kad na pravi način shvaćeno jeste da je zdrava porodica nukleus zdravog društva, tj. temelj jedne zajednice. Najbolji način da se uništi jedno društvo jeste urušavanje temelja, tj. urušavanje porodičnih vrednosti, empatije, sloge, osećaja odgovornosti. Masovni mediji su najzaslužniji za stanje u kome se društvo danas nalazi. Kao što je porodica nukleus društva, tako bi i porodični biznis trebalo da bude temelj privrednog sistema naše zemlje, koju ne karakteriše ogromno tržište nalik Američkom ili Azijskom. Veliki privredni sistemi svakako su bitni za prosperitet jedne zemlje, ali oni nikako ne bi smeli biti buldožer kojim se ruše porodični biznisi.

Kada bi država svojim podsticajnim programima uspeła da održi ovu maksimu nikada ne bi osetili ogromne potrebe kao što je to bio pad velikih privrednih sistema koji su inače bili truli iznutra. Antidamping mere, mere provere sistema kvaliteta, učestalija primena antimonopolskih mera, poreski podsticaji, podsticajni programi, edukacija i promocija bile bi mere koje bi na adekvatan način izlile temelje zdrave privrede nalik Austrijskoj privredi.

Srbija je danas zemlja u kojoj izumiru stari zanati, zemlja u kojoj se na mesto u državnoj upravi gleda kao na spasonosno rešenje, bez obzira što zarade ni na koji način nisu na zavidnom nivou. Privatne inicijative nedostaje iz brojnih razloga, a pre svega zato što krupni kapital svoje pipke ima u svim porama društva. Sitni privrednici su često predmet brojnih kontrola. Za sitne privrednike važi nulta tolerancija. Uslovi za kreditiranje za sitne privrednike su nemogući. Monopolski položaj privrednih sistema koji obično dolaze iz inostranstva je zbrisao male prodavnice i privrednike, tj. oni su usisani u sistem koji diktira tržišne uslove, i to ne samo u finansijskom smislu, nego i pogledu kvaliteta proizvoda koje svakodnevno konzumiramo.

Kako izumire nukleus privrede najbolje ilustruje sledeći primer:

Naime, kao što je poznato, materijalnim propisima je predviđena maksimalna marža prilikom prodaje lekova i određenih medicinskih sredstava. Ta maksimalna marža iznosi 12%. Dobro je poznato da su lekovi socijalna kategorija, pa su cene lekova ostale na nivou od pre 15 godina. Od tih 12% i prometa koji je zanemarljiv za ostale privredne grane ne-

do 20%. Da li je to u opšte moguće kada se ima u vidu da su maksimalne marže 12%? Da se plastično objasni ovaj fenomen navodim da onaj koji daje 20% na cene lekova mora da prodaje lekove 8% ispod nabavne vrednosti plus da iz svog džepa snosi sve ostale troškove. Da li je moguće poslovati na ovim temeljima?

Ovo je samo jedan primer od bezbroj primera koje bi trebalo modifikovati u zbirci zadataka za izvršnu vlast, a izvrš-

Srbija je danas zemlja u kojoj izumiru stari zanati, zemlja u kojoj se na mesto u državnoj upravi gleda kao na spasonosno rešenje, bez obzira što zarade ni na koji način nisu na zavidnom nivou. Privatne inicijative nedostaje iz brojnih razloga, a pre svega zato što krupni kapital svoje pipke ima u svim porama društva.

ophodno je isplatiti zarade zaposlenima koji pritom moraju imati diplomu visoke škole, što znači da i zarada mora biti na tom nivou, te je neophodno isplatiti i ostale troškove koji uopšte nisu mali. Dakle, zarada farmaceuta je nesrazmerna uloženom naporu, kako za vreme studiranja tako i za vreme privređivanja. Završni udarac ovoj branši zadaju privredne grupacije koje u vlasništvu imaju nekoliko apoteka i koje nude popuste i

na vlast bi morala da se pozabavi ovom problematikom. Dakle, inicijativa za set mera mora da proistekne od preduzetnika, a izvršna vlast bi morala da učini sve kako stabilnost čitavog privrednog sistema ne bi zavisila od par privrednih sistema koji zapošljavaju hiljade zaposlenih. ▢

Igor Isailović, advokat